

Skybergstua

– brennerimesterboligen fra Holmen Brænderi

SIGBJØRN ELLINGSEN

Det var en gledelig melding Lissie Norland kom med på møtet til Gjøvik historielags bygruppe den 24. februar 2000. Hun fortalte at firma A/S Miljøbygg ved Arve Thune var villige til å restaurere «Skybergstua». Huset var blitt flyttet til Gjøvik gårds kultursentrum i 1993, da den nye vegtraseen fra Industrigata til Kilebanehaugen (Haugtun) ble bygget. Huset var truet med riving, men ble altså flyttet til andre siden av elva. Etter oppføring på ny tomt, ble huset stående ubrukt. A/S Miljøbygg skulle i år 2000 feire sitt 20-års jubileum og ville i den forbindelse utføre noe som kunne komme byen og kulturlivet tilgode. Det verneverdige huset var i svært dårlig forfatning, så det blir en stor oppgave å få satt det i brukbar stand.

Da undertegnede har et visst kjennskap til boligen og familien som bodde der, fikk jeg i oppdrag å ta kontakt med Nelly Skyberg Mauseth. Hun er en av de gjenlevende i en søskenflokk på fire som alle ble født i Skybergstua. Det var en gutt og tre jenter:

Alfred (1910–1975), Nelly (1923), Jorunn (1927) og Aase (1927–1957).

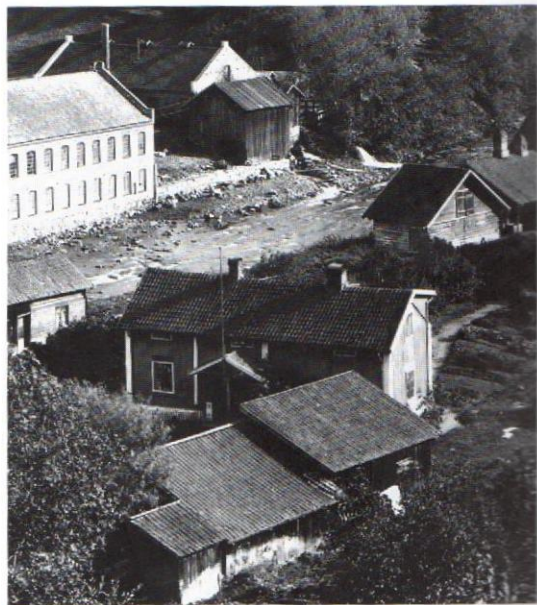
Foreldrene het Johan og Jenny Skyberg. Johan Skyberg var den siste brennerimesteren ved Holmen Brænderi som bodde i huset, som på folkemunne bærer hans navn. Johan var født på gården Skyberg i Vardal i 1888. Det var meningen at han skulle ta over gården, men han fant ut at det ville bli for tungvint å drive gårdsbruk der. Johan flyttet derfor til Bilitt på Østre Toten, hvor han ble gårdsbestyrer på gården Hanestad. Der traff han Jenny Fårlund (1888–1957) som han giftet seg med. Hun var fra en slekt hvor de fleste hadde sitt yrke innen brennerinæringen. Det var åtte brennerier på Toten i den tida. Johan fattet også interesse for dette yrket, og tilegnet seg mye lærdom i årene han bodde på Toten. Johan søkte stillingen som brennerimester ved A/S Holmen Brænderi. Han tok over etter tidligere bestyrer A. Slettum. Familien flyttet til Gjøvik litt før 1910, og fikk bopel i Holmenstua, som etter hvert ble kalt Skybergstua.

Johan Skyberg.

Jenny Skyberg.

Skybergstua i sitt opprinnelige miljø.

Jorun, Aase, Kari, Hjørdis og Alfred, alle med etternavnet Skyberg, utenfor inngangen til sitt hjem. Nummer tre fra venstre, Reidun Olsen (g. Lybekk), er på besøk.

Nelly forteller at de vokste opp i et trygt og godt hjem. Lekekamerater hadde de mange av i Bliksethgården ved siden av. Det var mange barn som de daglig var sammen med i lek og moro. Rundt brennerimesterboligen var det en fin hage med frukttrær og bærbusker. I dette industristrøket, med Hunton, Gjøvik Støperi og Holmen Brænderi som nærmeste naboer, var det godt å ha en slik oase å oppholde seg i.

Nelly var gift med Alfred Mauseth fra Gjøvik, og Jorunn ble gift med en engelsk lege, Michael Glossop. Hun er nå enke, men fortsatt bosatt i England. Den yngste, Aase, var gift med min gode ungdomsvenn, Gunnar Johansen, fra Hunndalen. Det var gjennom Gunnar jeg kom i kontakt med familien, og jeg ble godt kjent med dem alle. Jeg har gode minner fra tiden like etter krigen, og tenker stadig tilbake på alle de koselige stundene vi hadde i det intime huset. Foreldrene var veldig gjestfrie og hyggelige mot oss unge som vanket der.

Det var i mars i år jeg besøkte Nelly, og hun kunne fortelle mye fra sin oppvekst ved Holmen. Hun syntes det var hyggelig at jeg kontaktet henne for å fortelle at huset

Lissie Norland er glad for at Arve Thune og Miljøbygg bekoster oppussingen av Skybergstua.

hun var født i skulle restaureres. Hun ble så glad at hun samme dag ringte sin søster i England for å fortelle den store nyheten. Søsteren begynte å gråte av glede. Nelly fortalte at hun i fjor hadde hatt besøk av sin niese og nevø fra England og skulle vise dem huset hvor moren deres var født. Det ble en stor skuffelse. Det fine inngangspartiet var borte og innvendig var det forandret til det ugjenkjennelige.

Derfor er det gledelig at huset, som har stor historisk verdi, nå blir satt i stand, til glede for både etterkommere i Skybergfamilien og andre som får bruke bygningen.